KOMISIA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 17.07.2006
KOM(2006) 400 v konecnom znení

ZELENÁ KNIHA

O KOLÍZII PRÁVNYCH PREDPISOV V OBLASTI MANŽELSKÝCH MAJETKOVÝCH REŽIMOV, ZAOBERAJÚCA SA NAJMÄ OTÁZKOU SÚDNEJ PRÁVOMOCI A VZÁJOMNÉHO UZNÁVANIA

(predložená Komisiou)

{SEK(2006) 952}

1. ÚVOD

Touto zelenou knihou sa otvára široká diskusia o právnych otázkach, ktoré vyvstávajú v medzinárodnom kontexte v oblasti manželských majetkových režimov a majetkových dôsledkov iných foriem zväzku. Jej cieľom je predstaviť rozdielne aspekty veci, ktoré vyžadujú prijatie legislatívnych pravidiel na úrovni Spoločenstva.

Komisia vyzýva všetky osoby, ktorých sa to týka, aby jej doručili svoje odpovede, ako aj akýkoľvek iný vhodný príspevok, do 30.11.2006 na túto adresu:

Commission européenne

Direction générale Justice, Liberté et Sécurité

Unité C1 – Justice civile
B – 1049 Bruxelles
Fax: + 32 (0) 2 299 64 57
Mail: jls-coop-jud-civil@ec.europa.eu

Osoby, ktoré sa zapoja do tejto diskusie, musia uviesť, či súhlasia alebo nesúhlasia s uverejnením svojich odpovedí a pripomienok na internetovej stránke Komisie.

VÝRAZY

Medzinárodná súdna právomoc: Spôsobilosť súdov určitej krajiny rozhodovať v spore medzinárodného charakteru.

Kolízia právnych predpisov: Situácia, v ktorej sa dva alebo viaceré vnútroštátne právne predpisy môžu uplatňovať na vzťahy (skutočnosti, zmluvy, rodinné vzťahy atď.), ktoré sa spájajú s viac ako jedným štátom. Kolízne normy určujú, ktorý vnútroštátny predpis je najvhodnejší na riešenie daného právneho vzťahu.

Predmanželská zmluva: Dohoda uzatvorená pred sobášom upravujúca majetkové vzťahy medzi manželmi.

Exequatur: Konanie umožňujúce vykonať na území jedného štátu súdne rozhodnutie, arbitrážne rozhodnutie, verejnú listinu alebo súdny zmier, vynesené alebo vydané v zahraničí.

Fórum: Súd príslušný na posúdenie sporu alebo súd, ktorý sa sporom zaoberá.

Manželský majetkový režim: Vzájomné majetkové práva manželov („*matrimonial property rights*“). Manželské majetkové režimy zoskupujú právne predpisy vzťahujúce sa na vzájomné finančné vzťahy manželov vyplývajúce z manželstva a ich finančné vzťahy voči tretím osobám, najmä veriteľom.

Registrované partnerstvo: Spolužitie dvoch osôb, ktoré tvoria pár a ktoré zaregistrovali tento zväzok na štátnom orgáne určenom podľa zákona členského štátu pobytu. Na účely

zelenej knihy bude táto kategória zahŕňať aj vzťahy nezosobášených párov zviazaných „registrovanou dohodou“ typu francúzskeho „pacs“[1].

Voľný zväzok (alebo nemanželské spolužitie alebo konkubinát) : Situácia, v ktorej dve osoby spolu trvalo a nepretržite žijú bez toho, aby bol tento vzťah registrovaný akýmkoľvek orgánom.

Prijatie európskeho nástroja v oblasti „manželských majetkových režimov“ už bolo uvedené medzi prioritami Viedenského akčného plánu[2] z roku 1998. Program opatrení na zavedenie princípu vzájomného uznávania rozhodnutí v občianských a obchodných veciach[3], prijatý Radou a Komisiou na konci roka 2000, predpokladá vypracovanie nástroja o súdnej právomoci, uznávaní a výkone rozhodnutí v oblasti „manželských majetkových režimov a majetkových dôsledkov odlúčenia nezosobášených párov“. V Haagskom programe, prijatom Európskou radou 4. a 5. novembra 2004, ktorý ako hlavnú prioritu stanovil implementáciu tohto Programu vzájomného uznávania, ako aj v Akčnom pláne Rady a Komisie, ktorým sa vykonáva, bola Komisia vyzvaná, aby predložila zelenú knihu o „kolízii právnych predpisov v oblasti manželských majetkových režimov, zaoberajúcu sa najmä otázkou súdnej právomoci a vzájomného uznávania“[4] [5].

S cieľom preskúmať všetky aspekty rodinného práva sa zelená kniha zaoberá otázkami, ktoré sa týkajú tak manželských majetkových režimov, ako aj majetkových dôsledkov iných jestvujúcich foriem zväzku. Vo všetkých členských štátoch sa totiž páry čoraz častejšie vytvárajú mimo manželského zväzku. S cieľom zohľadniť túto novú sociálnu realitu uvedený Program vzájomného uznávania uvádza, že je potrebné riešiť aj otázku majetkových dôsledkov odlúčenia nezosobášených párov. Priestor spravodlivosti totiž musí zodpovedať konkrétnym potrebám občanov.

Zvýšený pohyb osôb v rámci priestoru bez vnútorných hraníc sa prejavuje najmä výrazným nárastom všetkých foriem zväzkov medzi príslušníkmi rozdielnych členských štátov alebo pobytom týchto párov v členskom štáte, ktorého nie sú občanmi, ktorý často sprevádza nadobudnutie majetku nachádzajúceho sa na území viacerých krajín Únie. Predbežná štúdia zadaná Komisiou v roku 2002[6] ukázala, že viac ako 5 miliónov cudzích štátnych príslušníkov z členských štátov žilo v inom členskom štáte Únie, zatiaľ čo počet cudzincov, ktorí nie sú občanmi členských štátov EÚ, žijúcich v Únii dosahoval v roku 2000 približne 14 miliónov osôb. Táto štúdia odhaduje počet nehnuteľností vo vlastníctve manželov a nachádzajúcich sa v iných členských štátoch ako je štát ich pobytu na približne 2,5 milióna. Hodnotenie vplyvu[7] Komisie týkajúce sa návrhu nariadenia o rozhodnom práve a právomoci vo veci rozvodu ukázalo, že počet medzinárodných rozvodov v Únii dosahuje približne 170 000 prípadov ročne, čo je 16 % zo všetkých rozvodov.

---

1 Pozri štúdiu o manželských majetkových režimoch a o majetku nezosobášených párov v medzinárodnom práve súkromnom a vo vnútornom práve členských štátov Únie, 30. apríl 2003, Consortium ASSER-UCL zadané Komisiou, strana 206 a ďalšie. http://europa.eu.int/comm/justice_home/doc_centre/civil/studies/doc_civil_studies_en.htm

2 Ú. v. ES C 19, 23.1.1999.

3 Ú. v. ES C 12, 15.1.2001.

4 Haagsky program, nazvaný „Posilňovanie slobody, bezpečnosti a spravodlivosti v Európskej únii“, prevzatý v záveroch predsedníctva Európskej rady zo 4. novembra 2004.

5 Akčný plán Rady a Komisie, ktorým sa vykonáva Haagsky program o posilňovaní slobody, bezpečnosti a spravodlivosti v Európskej únii; Ú. v. EÚ C 198, 18.8.2005, s. 1.

6 Pozri poznámku pod čiarou č. 1.

7 Toto hodnotenie vplyvu bude uverejnené súčasne s prijatím tohto návrhu Komisiou.

Pri delení a/alebo správe majetku týchto párov bežne nastávajú praktické a právne ťažkosti. Často sú spojené s veľkými rozdielmi medzi normami tak hmotného práva, ako aj medzinárodného súkromného práva, ktorými sa riadia majetkové dôsledky manželstva a iných foriem zväzkov v členských štátoch.

2. MANŽELSKÉ MAJETKOVÉ REŽIMY

Oblasť manželských majetkových režimov je vylúčená z doteraz prijatých nástrojov Spoločenstva. Napokon, Haagsky dohovor o rozhodnom práve pre majetkový režim manželov zo 14. marca 1978 ratifikovalo len Francúzsko, Luxembursko a Holandsko.

Keďže harmonizácia noriem hmotného práva je v súčasnosti nemysliteľná, táto zelená kniha sa bude zaoberať zásadnou otázkou kolíznych noriem. Zhrnutie zákonných opatrení vnútorného práva v členských štátoch sa nachádza v prílohe k tejto zelenej knihe.

Rozsah pôsobnosti kolíznych noriem by potenciálne mohol pokryť širokú škálu otázok (platnosť dohôd, vyporiadanie a delenie majetku atď.).

Otázka právomoci sa bude samozrejme riešiť najmä s cieľom zaručiť súlad medzi budúcimi zákonmi a zákonmi o súdnych rozvodových a dedičských konaniach. Je tiež potrebné hľadať riešenia, ktoré ponechajú stranám istú slobodu vôle pri výbere súdu.

Majetkové aspekty manželstva sa bežne riešia mimosúdnou cestou. S cieľom zjednodušiť úlohu právnikov a sudcov a efektívne odpovedať na konkrétne problémy občanov je tiež potrebné zaoberať sa úlohou a právomocou mimosúdnych orgánov, ako aj uznávaním dokumentov a mimosúdnych listín vystavených týmito orgánmi.

Európske právne predpisy by napokon mali nepochybne smerovať k zjednodušeniu života občanov ustanovením registrácie majetkových práv v manželstve v členských štátoch.

2.1. Rozsah pôsobnosti

Nariadenie (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003[8] o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktoré sa uplatňuje od 1.marca 2005, neupravuje majetkové dôsledky rozvedenia manželstva.

Oblasti upravované skoršími právnymi nástrojmi, ako vyživovacia povinnosť, ktorá je predmetom nariadenia (ES) č. 44/2001[9] o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, ktoré sa uplatňuje od 1. marca 2002, a návrhu nariadenia o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti[10] predloženého Komisiou, by logicky mali byť vylúčené z rozsahu pôsobnosti budúceho nátroja.

Je tiež potrebné preskúmať, či má budúci nástroj upravovať ostatné osobné aspekty manželstva, keďže môžu mať vplyv na majetok páru (napríklad právo na zastupovanie sa medzi manželmi, ochrana rodinného bývania, príspevok na svadobné výdavky atď.).

---

8 Ú. v. EÚ L 338, 23.12.2003, s. 1.
9 Ú. v. ES L 12, 16.1.2001, s. 1.
10 KOM (649) 2005, konečné znenie, 15.12.2005; 2005/0259 (CNS).

Manželské majetkové režimy tradične riadia tak majetkové dôsledky vyplývajúce z rozvedenia manželstva, ako aj tie, ktoré vznikajú počas jeho trvania. Počas spoločného života sa tak dlhy pochádzajúce zo spoločných alebo individuálnych skutkov manželov musia odpísať z ich spoločného alebo osobného majetku tak, aby sa výdavky rozdelili medzi nich a vo vzťahu k tretím osobám.

Otázka 1:

a) Majú sa do budúceho nástroja zahrnúť niektoré osobné aspekty manželského majetkového režimu, ktoré uvedené nástroje neupravujú, alebo iba majetkové dôsledky vyplývajúce z manželského vzťahu? Ak áno, ktoré a prečo?

b) Mal by sa budúci nástroj uplatňovať na majetkové dôsledky vyplývajúce z tohto vzťahu počas spoločného života alebo iba v momente odlúčenia či rozvedenia zväzku?

2.2. Kolízne normy

2.2.1. Kolízne kritériá a výber rozhodného práva

S cieľom uľahčiť úlohu sudcom a právnikom by budúce právne normy mali mať univerzálny charakter, mali by teda bez rozdielu viesť k uplatňovaniu práva členského štátu alebo práva tretieho štátu.

Určenie rozhodného práva pre manželské majetkové režimy predpokladá stanovenie jedného alebo viacerých kolíznych kritérií.

Nakoniec bude potrebné určiť, či zvolené kolízne kritérium musí byť rovnaké pre všetky aspekty manželských majetkových režimov upravované rozhodným právom, alebo či je pre niektoré aspekty situácie potrebné použiť rozdielne kritériá („štiepenie rozhodného práva“)? Myslí sa tu predovšetkým na nehnuteľný majetok, pre ktorý je niekedy používaným kolíznym kritériom právo štátu, v ktorom sa nehnuteľnosť nachádza.

Otázka 2:

a) Aké kolízne kritériá použiť na určenie rozhodného práva vo veci manželských majetkových režimov? A v akom poradí, v prípade viacerých kritérií (napríklad: prvé obvyklé bydlisko manželov, ich štátna príslušnosť)? Iné kritériá?

b) Ak sa budúci nástroj uplatňuje na všetky majetkové dôsledky vyplývajúce z manželstva, je potrebné uvažovať o rovnakých kritériách tak pre obdobie trvania vzťahu, ako aj pre moment prerušenia tohto vzťahu?

Otázka 3:

Malo by sa používať rovnaké kolízne kritérium na všetky aspekty situácie upravované rozhodným právom, alebo by sa mohli používať rozdielne kritériá na rozdielne aspekty („štiepenie rozhodného práva“)? Ak áno, ktoré situácie treba brať do úvahy?

Okrem toho je potrebné uvažovať o riešení v prípade zmeny kolízneho kritéria alebo kritérií zvolených kolíznou normou (napríklad bydlisko) alebo ich posune v čase. Haagsky dohovor zo 14. marca 1978 preto pripúšťa automatickú zmenu rozhodného práva pre manželský majetkový režim, ak manželia zmenili bydlisko alebo štátnu príslušnosť (článok 7), ak oni sami neurčili rozhodné právo alebo neuzavreli predmanželskú zmluvu. Dôsledky zmeny rozhodného práva pre manželský majetkový režim môžu a nemusia mať spätný účinok v závislosti od vnútroštátnych riešení.

Otázka 4:

Je potrebné pripustiť automatickú zmenu rozhodného práva pre manželský majetkový režim v prípade zmeny niektorých kritérií, ako je obvyklé bydlisko manželov?

Ak áno, môže mať táto zmena spätný účinok?

2.2.2. Výkon slobody vôle

Väčšina členských štátov pripúšťa výber rozhodného práva vo veci manželského majetkového režimu. Ak sa o takomto výbere uvažuje v budúcom nástroji, je samozrejme potrebné stanoviť obmedzený počet kolíznych kritérií, najmä takých, ktoré sa reálne týkajú manželov (napríklad: zákon štátu obvyklého pobytu alebo štátnej príslušnosti jedného z manželov atď.). Okrem toho je potrebné preskúmať, či by výber rozhodného práva mal podliehať formálnym náležitostiam, a ak áno, akým.

Je potrebné položiť otázku, či táto dohoda medzi manželmi musí alebo nemusí byť časovo obmedzená, v zmysle jej uplatnenia výlučne za predpokladu rozvodu páru alebo aj počas spoločného života strán. V tomto prípade je potrebné dbať na to, aby neboli poškodené práva tretích osôb.

Otázka 5:

a) Je potrebné pripustiť pre manželov možnosť výberu rozhodného práva pre ich manželský majetkový režim? Ak áno, aké kolízne kritériá možno zohľadniť pri umožnení tejto voľby?

b) Má sa umožniť viacnásobný výber, ktorý by podriadil časť majetku jednému právu a inú časť inému právu?

c) Má byť možné uskutočniť alebo zmeniť tento výber kedykoľvek, pred a počas trvania manželstva, alebo iba v presne určenom čase (pri rozvode manželstva)?

d) Ak sa v takomto prípade zmení rozhodné právo, má mať táto zmena spätný účinok?

Otázka 6:

Majú sa harmonizovať podmienky formy dohody?

2.3. Pravidlá právomoci

2.3.1. Právomoc súdnych orgánov

Členské štáty prijali značne rozdielne kritériá pre určenie medzinárodnej súdnej právomoci vo veci manželských majetkových režimov.

Je potrebné zohľadniť jestvujúce pravidlá Spoločenstva, najmä uvedené nariadenie (ES) č. 2201/2003, ktoré upravuje niektoré osobné dôsledky manželstva. Okrem toho, vzhľadom na záujmy dotknuté budúcim nástrojom, by bolo potrebné zachovať istý súlad medzi pravidlami právomoci a kolíznymi normami a uvažovať o výbere súdu manželmi.

Otázka 7:

a) V prípade zrušenia režimu rozvodom a v prípade odlúčenia, má mať sudca, ktorý má právomoc v týchto veciach podľa nariadenia č. 2201/2003, tiež právomoc rozhodnúť o vyporiadaní manželských majetkových práv?

b) V prípade dedenia, má mať sudca, ktorý má právomoc v dedičskom spore, tiež právomoc rozhodnúť o vyporiadaní manželských majetkových práv?

Otázka 8:

a) Ak nie, aké pravidlá medzinárodnej súdnej právomoci by sa mali prijať, najmä v otázkach majetkového charakteru vyvstávajúcich počas spoločného života páru (napr.: darovanie medzi manželmi, zmluvy medzi manželmi)?

b) Má sa stanoviť jediné všeobecné kritérium alebo skôr viacero alternatívnych kritérií, ako stanovuje nariadenie č. 2201/2003 (napr.: obvyklé bydlisko, spoločná štátna príslušnosť)?

Otázka 9:

a) Možno uvažovať o tom, že by jeden sudca rozhodoval o všetkých typoch majetku, hnuteľného a nehnuteľného, a to aj v prípade, že by sa nachádzali na území viacerých členských štátov?

b) Pokiaľ je stranou v spore tretia osoba, majú sa uplatňovať všeobecné právne predpisy?

Otázka 10:

Možno uvažovať o tom, že sa stranám umožní výber súdu? Ak áno, za akých podmienok?

Otázka 11:

Bolo by vhodné umožniť v tejto oblasti postúpenie prípadu zo súdu jedného členského štátu na súd iného členského štátu? A ak áno, za akých podmienok?

2.3.2. Právomoc mimosúdnych orgánov

Vzhľadom na dôležitosť úloh vykonávaných mimosúdnymi orgánmi v tejto oblasti (najmä notármi, advokátmi…), mohlo by byť užitočné upraviť otázku ich právomoci. Je potrebné tiež preskúmať, či by páry mohli splniť niektoré formálne náležitosti u orgánov členského štátu ich pobytu, a to aj v prípade, ak by pravidlo hlavnej právomoci určilo orgán iného členského štátu.

Otázka 12:

Je potrebné uvažovať o pravidlách upravujúcich právomoc mimosúdnych orgánov?
Ak áno, je potrebné uplatňovať kritériá právomoci obdobné tým, ktoré sa uplatňujú pre súdne orgány? Bolo by možné sa za týmto účelom inšpirovať širokým vymedzením pojmu „súd" podľa článku 2 nariadenia (ES) č. 2201/2003?

Otázka 13:

Malo by sa umožniť, aby orgán zaoberajúci sa vyporiadaním a deľbou majetku mal právomoc aj v prípade, ak sa časť tohto majetku nachádza mimo územia, na ktorom tento orgán vykonáva svoju činnosť?

Otázka 14:

Ak nie, je potrebné uvažovať o možnosti splniť niektoré formálne náležitosti u orgánov iného členského štátu než toho, ktorý určuje hlavné pravidlo právomoci?

2.4. Pravidlá uznávania a vykonávania

2.4.1. Uznávanie a vykonávanie súdnych rozhodnutí

Stanovením jednotných pravidiel o rozhodnom práve a právomoci prinesie budúci nástroj veľmi vysokú mieru vzájomnej dôvery, ktorá by mohla umožniť zrušenie prechodných opatrení uznávania a vykonávania rozhodnutí.

Otázka 15:

Mal by budúci nástroj zrušiť exequatur súdnych rozhodnutí vydaných v jeho rozsahu pôsobnosti? Ak nie, aké dôvody neuznania rozhodnutí je potrebné ustanoviť?

Otázka 16:

Možno uvažovať o uznaní zo zákona súdnych rozhodnutí vydaných v členskom štáte vo veci majetkových dôsledkov manželstva s cieľom umožniť zmenu v katastroch nehnuteľností bez ďalšieho konania v ostatných členských štátoch? Bolo by možné inšpirovať sa v tejto súvislosti článkom 21 ods. 2 nariadenia (ES) č. 2201/2003?

2.4.2. Uznávanie a vykonávanie mimosúdnych rozhodnutí

Vzhľadom na významnú úlohu, ktorú zohrávajú mimosúdne orgány, je tiež potrebné uľahčiť uznávanie nimi vystavených listín.

Otázka 17:

Možno uplatňovať na listiny vystavené mimosúdnymi orgánmi, ako sú predmanželské zmluvy, rovnaký režim uznávania a vykonávania ako na súdne rozhodnutia?

Ak nie, aký režim by sa mal uplatňovať?

2.5 Registrácia a verejný charakter manželských majetkových režimov

S cieľom zaručiť právnu bezpečnosť pre všetky dotknuté strany, najmä veriteľov, by bolo potrebné posilniť verejný charakter manželských majetkových režimov v Únii. Bolo by tiež žiadúce oslobodiť manželov od povinnosti obnovovať formálne náležitosti oznamovania zmien, ktoré sa týkajú ich manželského majetkového režimu, pri každej zmene bydliska.

Otázka 18:

Ako zlepšiť registráciu manželských majetkových režimov v Únii? Má sa uvažovať napríklad o vytvorení registračného systému vo všetkých členských štátoch?

A ako zabezpečiť informovanosť zainteresovaných osôb za pomoci tohto systému?

3. INÉ FORMY ZVÄZKOV

Výrazný nárast počtu nezosobášených párov v členských štátoch sa prejavuje s tým súvisiacim zvýšením počtu medzinárodných právnych situácií, s ktorými sú konfrontované. Právo Spoločenstva sa už zaoberá rodičovskými právami a povinnosťami k deťom týchto nezosobášených párov prostredníctvom nariadenia (ES) č. 2201/2003 a vecou vyživovacej povinnosti prostredníctvom nariadenia (ES) č. 44/2001.

3.1. Registrované partnerstvá

Čoraz viac členských štátov ustanovuje zmluvy a partnerstvá registrované verejným orgánom[11]. Táto otázka preto nadobúda osobitný význam pre tieto štáty, ale aj pre ostatné, ktoré môžu byť konfrontované s rôznymi právnymi problémami v prípade zániku týchto registrovaných vzťahov, spojenými napríklad s pobytom jedného z partnerov alebo prítomnosťou majetku týchto partnerov na ich území.

3.1.1. Kolízne normy

Kolízne normy platné pre majetkové vzťahy v manželstve neboli spravidla transponované na ostatné jestvujúce formy zväzku. Mohli by sa preto hľadať rozdielne kritériá pre majetkové dôsledky vyplývajúce z registrovaných partnerstiev.

Otázka 19:

a) Má sa uvažovať o osobitných kolíznych normách pre majetkové dôsledky vyplývajúce z registrovaných partnerstiev?

b) Je potrebné určiť za rozhodné právo riadiace majetkové dôsledky registrovaných partnerstiev právo miesta registrácie týchto vzťahov? Iné právo?

c) Má sa určeným právom riadiť celá dotknutá oblasť alebo je potrebné určiť ďalšie kritériá, ako právo miesta, kde sa nachádza majetok?

3.1.2. Právomoc súdnych orgánov

Len málo členských štátov prijalo osobitné pravidlá súdnej právomoci vo veci majetkových dôsledkov pre nezosobášené páry. Nariadenie (ES) č. 2201/2003 sa neuplatňuje na zánik registrovaných partnerstiev, ktoré nespadajú do jeho rozsahu pôsobnosti. Nariadenie (ES) č. 44/2001, ktoré sa neuplatňuje na manželské majetkové režimy, by sa mohlo uplatňovať v niektorých prípadoch majetkových dôsledkov registrovaných partnerstiev (napr.: zmluvné spory alebo spory vo veciach nárokov na náhradu škody z iného ako zmluvného vzťahu).

Orgány krajín miesta registrácie majú právomoc ukončiť registrované partnerstvá na svojom území. Predsa len by mohlo byť vhodné určiť, ktoré orgány majú právomoc rozhodovať, napríklad pri odlúčení, o deľbe majetku páru, ktorému bol štatút registrovaného partnerstva priznaný v zahraničí.

Otázka 20:

Je potrebné ustanoviť pravidlá medzinárodnej súdnej právomoci na riešenie majetkových dôsledkov vyplývajúcich z registrovaných partnerstiev?

Ak áno, aké? Výlučne súd miesta registrácie partnerstva (príslušný na jeho zrušenie)? Alebo založené aj na iných kritériách ako napríklad obvyklé bydlisko odporcu alebo jedného z partnerov v mieste súdu, alebo štátna príslušnosť jedného z partnerov?

---

[11] Týmito štátmi sú Dánsko (1989), Švédsko (1994), Holandsko (1998), Belgicko a Španielsko, Francúzsko (1999), Nemecko (2000), Fínsko (2001), Portugalsko, Luxembursko (2004) a Spojené kráľovstvo (2005).

3.1.3. Uznávanie a vykonávanie rozhodnutí o registrovaných partnerstvách

Niektoré členské štáty pripúšťajú uznávanie zániku registrovaných partnerstiev podľa všeobecných pravidiel uznávania alebo podľa pravidiel platných pre rozhodnutia vo veci manželstva (napr. Nemecko a severské krajiny).

Otázka 21:

Za akých podmienok majú byť rozhodnutia vydané v jednom členskom štáte vo veci majetkových dôsledkov vyplývajúcich z registrovaného partnerstva uznané vo všetkých členských štátoch?

3.2. Skutkové zväzky

Väčšina vnútroštátnych právnych poriadkov obsahuje isté pravidlá ustanovené v právnych predpisoch alebo vyplývajúce z judikatúry, ktoré sa týkajú párov, ktoré nie sú zosobášené ani spojené registrovaným partnerstvom. V zásade by sa pri neexistencii osobitných pravidiel mali uplatňovať kolízne normy týkajúce sa zmlúv (Rímsky dohovor z roku 1980 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky) a občianskoprávnej zodpovednosti alebo všeobecne právo krajiny, kde škoda vznikla.

3.2.1. Kolízne normy

Otázka 22:

a) Sú potrebné osobitné kolízne normy pre majetkové vzťahy vyplývajúce zo skutkových zväzkov (voľné zväzky alebo neformalizované spolužitie)?

b) Ak áno, aké?

c) Ak nie, bolo by potrebné ustanoviť aspoň osobitné pravidlá pre dôsledky rozdelenia týchto zväzkov voči tretím osobám (zodpovednosť voči tretím osobám pri dlhoch týchto párov, práva, ktoré si partneri môžu uplatňovať voči tretím osobám (napr.: životné poistenie…))?

d) Pokiaľ ide o nehnuteľný majetok, je potrebné uplatňovať výlučne právo miesta, kde sa nehnuteľnosti nachádzajú?

3.2.2. Právomoc súdnych orgánov, uznávanie a vykonávanie súdnych rozhodnutí

Tieto otázky sú v práve len málo rozvinuté a obyčajne sa uplatňujú bežné pravidlá pre určenie medzinárodnej súdnej právomoci, čo znamená, že nariadením (ES) č. 44/2001 sa môžu upravovať niektoré majetkové spory medzi členmi týchto párov.

Otázka 23:

Je potrebné uvažovať o osobitných pravidlách právomoci a uznávania pre majetkové vzťahy vyplývajúce zo skutkových zväzkov?

V prípade negatívnej odpovede na otázky 22 a 23 by mohlo byť v záujme zrozumiteľnosti a právnej bezpečnosti občanov a sudcov a právnikov vhodné zoskupiť v budúcom nástroji jednotlivé pravidlá, ktoré sa už uplatňujú na majetkové dôsledky odlúčenia týchto párov (spoločný majetok, bývanie...) v medzinárodných situáciách.